

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre ..... 32 korona
Félévre ..... 16 korona
Negyedévre ..... 8 korona
Egy óra ..... 3 korona

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár-
és ünnepnapokat.

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés
ára 10 fillér.

Reklám sora 1 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után
60 fillér fizetendő.

Késziratok nem adatnak vissza

Szerkesztőség:

Deák Ferenc-utca 30. szám alatt, az emeleten.

Alapította: BARTHA MIKLÓS.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 33. szám alatt.

30 esztendő.

Az „Ellenzék” az ujesztendővel 30-ik évfolyamába lép.

Kevés vidéki és fővárosi lap dicsekedhetik ilyen szép mulittal, melyet annak köszönhetünk, hogy lapunk első számától kezdve mindig a legnagyobb lelkesedéssel és meggyőződéssel harcoltunk

hazánk függetlenségeért.

Programmunk jövőre is ez lesz és ennek megvalósítása érdekében kérjük a nagyközönség szíves támogatását jövőre is.

Előfizetési feltételeink maradnak a régiek:

egész évre.... 32 korona
félévre ..... 16 korona
negyedévre .. 8 korona
egy óra .... 3 korona.

Elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

Munka előtt.

Budapest, jan. 13.

A múlt év politikai életéből áthoztuk reményeinket, de velünk jöttek aggodalmaink is. A vezérek ajkairól elhangzott beszédek fokozták reményeinket és csökkentették aggodalmainkat.

Nem egy kérdés nehezül nyomasztólag politikai életünkre. Ilyen a katonai kérdések mikénti elintézése és ilyen a külön nemzeti bank kérdése. A múlt év végefelé mindkét kérdésre nézve felcsapott a remény, hogy azok nemzeti szempontból kedvezőleg intézettek el, de e reménykedés mellett ott ólálkodott az aggodalom, hogy e reményeink még sem fognak teljesülni, vagy nem olyan méretekben, mint ahogy nemzeti szempontból joggal elvárhatnók.

Nem kívánunk most szólni a katonai kérdésekről. A paktumban körvonalazva van. E paktum szerint létszámemelés csak megfelelő nemzeti vívmányok ellenében követelhető. A koronát sértenők meg, ha csak egy pillanatra is azt hinnők, hogy a megkötött paktum nem fog betartatni. Csak az időpontot nem tudjuk, hogy mikor fog ez bekövetkezni.

A bankkérdésre nézve az idővel tisztában vagyunk. Hisz ez idő itt van már a nyakunkon. Az osztrák-magyar bank kérte már két év múlva lejáráó szabadalma meghosszabbítását s nekünk most kell határozni, hogy meghosszabbítjuk azt, vagy nem?

Azzal tisztában vagyunk, hogy az általános nemzeti óhaj, hogy nem hosszabbítjuk azt meg, hanem fölállítjuk a külön nemzeti bankot. Igaz, hogy ez óhajjal szemben a nehézségek egész tömege áll. De ezek mind olyan nehézségek, melyeket erős akarattal, az erőnek együttes, szoros munkájával le lehet győzni.

A bankkérdésre nézve az utóbbi időben sok kombináció merült fel. Hirdették, hogy megmarad a közös bank, de külön adnak ki német, és külön magyar szövegű bankjegyeket. Felesleges mondanunk, hogy a bankkérdésnek illetően megoldása nem fogja kielégíteni a nemzeti óhaját. Hirdették azt is, hogy kü-

lön magyar bank lesz, mely kartellben lesz az osztrák bankkal.

A megoldásnak ilyen formáját már szívesen vennők. Sőt szívesebben, mintha úgy állítanák föl a külön magyar bankot, hogy az mindjárt az osztrák bankkal való ellenséges viszonyban kezdje meg életét. Nekünk nagyon vigyázunk kell arra, hogy a bank szétválasztása rázkódtatás nélkül menjen végbe. Ezt pedig leginkább úgy érhetjük el, ha a két külön bank — legalább egyelőre — kartellben működik.

Azok, kik hivatásszerűen mindent szidnak, mit a koalíciós kormány teremtett meg, vagy amit ezentul akar megteremteni: azok természetesen a bankkérdésnek illetően megoldására is rá fognak minden rosszat. De ez végre is nem sokat számít. A magyar közvélemény már rég megszokta, hogy ezek roszszaló és hazug szavát ne vegye komolyan.

Nagyobb baj ennél, hogy a bankkérdésnek az említett módon való megoldása még pusztán hirtelés. Még mindig kétségben vagyunk az iránt, hogy így lesz-e, vagy egyáltalán miként lesz?

Megegyezés Törökországgal.

Budapest, jan. 13.

Tegnap számunkban rövid távirat jelentette, hogy a török porta elfogadta a monarchia javaslatát és hajlandó a feligért pénzbeli kárpótlást elfogadni az annektált tartományokért. Az erről szóló hírek azonban nem úgy kolportálják a dolgot, mintha ez a megoldás az egész török nemzet egyhangú megegyezése volna. Mert máris ellenszenvesen irnak az ajánlat elfogadásáról egyes török lapok. Tegnap délelőtt 11 órakor hagyta el Pallavicini nagykövetünk a nagyvezér szobáját, s egy tudósítónak a következőleg nyilatkozott:

— Örvedetesen rendben van minden. A porta változatlanul elfogadta a pénzbeli kárpótlás összegét. Már csak néhány csekélyebb jelentőségű gazdasági kérdést kell rendezni, hogy a szerződés aláírható legyen, de a főkérdés meg van oldva.

A Törökországgal való békés megegyezés általános meglepédedést keltett bécsi körökben, bár a mi részünkről nincs ok valami nagy örvedezésre, mert tulajdonképen azért fizetünk, a mihez jögnünk van.

Levél.

Brassó az önálló bank mellett.

Brassó, jan. 13.

Tegnapelőtt este népes értekezletet tartott a brassói magyarság végrehajtó bizottsága. Zakariás János dr., ki egyuttal elnöke volt az értekezletnek, nagyobb beszédben utalt az önálló magyar jegybankra, melyre vonatkozólag — mondja — nincs helye a jelen politikai viszonyok között a kishitűségnek, aggodalomnak. Indítványozza, hogy időközbe az értekezlet Kossuth Ferencet az új év alkalmából, és kérje föl a kormányt, hogy az önálló bank ügyében önállóan és hajthatatlanul képviselje a nemzet többségének álláspontját.

A javaslatot az értekezlet lelkesedéssel tette magáévá és tudomásul vette egyuttal, hogy Sterényi József államtitkár, képviselő, egy később megállapítandó időben, választói közgyűlésen fogja megtartani beszámolóját.

Zendülés a kolozsvári dohánygyárban.

A szocialista izgatások eredménye.

A társadalmi rend, a békés polgári élet felbontására törekvő szocialista izgatásoknak meg van újra egy szomorú eredménye: ma délelőtt óriási zavargások, verekedések között a kolozsvári dohánygyár összes munkásai sztrájkba léptek.

A kolozsvári dohánygyári munkások és munkásnők mintegy ezernégy száz főből álló munkástestületének izgatása, lázítása, már hetek óta folyt s ma ez a lelketlen munka nyílt lázadásba tört ki.

A szocialista vezérek, mint a veszélyes tengerek éhes cápái állották ma körül a kolozsvári dohánygyárat, midőn a félrevezetett munkásság onnan kivonult, hogy további lázításaikkal sok szegény családnak szerezzenek nélkülözést és a gyárból való kizárással — koldusbotot.

A sztrájk bevezetésül tegnap délután a szivarkagyártás munkásai küldöttségileg jelentek meg Hirth György dohánygyári igazgatónál és tőle bér-főlemelést kértek.

A humánus gondolkozású igazgató megmagyarázta a munkásoknak, hogy a bér-főlemelés nem tőlük függ, hanem a m. kir. központi jövedéki igazgatóságtól a hová kérésüket méltányos ajánlat mellett fel is terjeszti sigy midőn az újabb munkabér szabályzat ideje, februárius 15-ike eljő, előreláthatólag megnyugtató választ adhat.

A munkásküldöttség láthatólag megnyugvással távozott vissza az osztályba, hol azonban a munkásokat rossz irányban informálták. Ennek eredménye az lett, hogy ma reggel a szivarka-gyártás munkásai nem dolgoztak, hanem folyton zugolodtak és lár-máztak. Hiába intette és figyelmeztette Soltész Sándor osztály vezető a munkásokat, ezek csak nem akartak lecsendesedni. Emiatt Soltész jelentést tett Hirt György igazgatónak, ki a dolgok állására nézve egy újabb küldöttséggel akarta informáltatni magát. Ez a küldöttség le is jött az igazgatóhoz még pedig az összes dohánygyári munkások kísérete mellett. Mig a küldöttség tárgyalta az igazgatóval a hivatalából távozó Krampera Sándor irodai alkalmazottat a munkások inzultálták, mire ő védekezés közben szintén félre lökött egy pár munkást.

Ebből olyan nagy foku lázadás tört ki, hogy csak H a d a dy Endre főkapitány vezetése alatt kivonult rendőrség vetett végett annak.

A munkások ezután a kisparkba vonultak, hol gyűlést akartak tartani.

Eközben távozott a hivatalából Kramper Sándor két polgári rendőr kíséretében, kiket megtámadott a tömeg és mind a három embert össze-vissza verték. Kramper Sándornak letépték a ruháját is s mind a három csak futva tudott megmenekülni. Innen a tömeg a tornavivodába vonult, hol gyűlést akartak tartani, de a megérkezett rendőrség szíjjel-zavarta őket.

A strájkoló dohánygyári munkások elhatározták, hogy ma délután küldöttségileg kérik meg a főkapitányt, a holnapi gyűlés megtarthatására.

A munkások lázongása délután 2 órakor a dohánygyár előtt újra megkezdődött és egyre tart.

A dohánygyár vezetősége a mai nappal a munkászünetet elrendelte és az esetről jelentést tett a központi dohányjövédéki igazgatóságának.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház, illetékes helyről szerzett értesülés szerint a karácsonyi szünet után érdemleges tanácskozásait az adóreform tárgyalásával kezdi meg.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, jan. 12.

Szerencsétlen szánkázás a Törökvágáson.

Tegnap délután könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Törökvágáson, melynek áldozatai Kolozsvár egyik tiszteletben álló családjának, a Babos családnak két tagja: Babos Dani banktisztviselő és Babos Margitka.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy Babos Dani nővérével, Babos Margitkával elment szánkázni a törökvágási oldalra.

Többszöri leereszkedés szerencsésen sikerült, de egyszer a nagy sebességben irányt változtatott a szánkó és oly erővel ment neki egy fának, hogy a súlyos ütés következtében Babos Daninak eltört az alsó lábszára, nővére, Margitka pedig lábát és arcát sértette meg.

A szerencsétlenség megtörténte után a törökvágási oldalon szánkázók nagy csoportja gyűlt össze, kik közül az egyik a legközelebbi telefon-állomásról értesítette a mentőket a szomorú esetről.

A mentők a helyszínére szállottak s az első segély után Babos Danit súlyos lábtörésével a klika sebészeti osztályára, Babos Margitkát pedig a szülők lakására szállították.

Azok a suszterek.

A nemzetközi szociáldemokrata párt jó fejős tehene, a kolozsvári nyomdász-munkásság itt susztereknek nevezik azokat a szervezetlen munkásokat, kik a munkaadókkal békés egyetértésben akarnak élni, s akik most Kolozsvárra is egymásután érkeznek, hogy a szünetelő nyomda-üzemeket a rendes mederbe tereljék.

A „suszter” csufolódás azt akarja jelteni, hogy a szervezetlen munkások nem értik a mesterségüket s akár a kapta-fa mellett ülhetnek, mint a szedő-sekrények mellett.

Hát ez a csufolódás hiába való. Mert a szervezetlen munkások a mesterségükben bizony nem „suszterek.”

Olyan derék munkások azok, mint akár a „szervezett”-ek, sőt abban felül is mulják, hogy volt és van bátorságuk a szipolyozó „szervezet” karmái közül magukat kivenni.

Mert ezek a „szervezetlen” munkások egy pár évvel ezelőtt mind „szervezett” munkások voltak, kik midőn látták, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt azért szorította őket a szakszervezet gúzsába, hogy keserves keresményükből adót szedjen egyes nemzetközi, munkás-zsiron elősködő vezeték számára, melyen tengeri fürdőkre járhatnak, akkor megcsömörölve az állapotoktól, erélyes lépésre határozták el magukat és a szakszervezetből kiléptek.

— **Majláth püspök Kolozsvárt.** gr. Majláth G. Károly erd. róm. kath. püspök holnap, csütörtökön délből Kolozsvárra érkezik, hogy elnököljön a rk. Státus igazgatótanácsi ülésén, mely csütörtökön délután 3 órakor lesz. A püspök körülbelül szombaton utazik vissza Gyulafehérvárra.

— **Az E. M. K. E. igazgató tanácsi ülése.** Az E. M. K. E. igazgató-választmánya tegnap, folyó hó 12-én d. u. 3 órakor gróf Béli Ákos elnökle alatt ülést tartott Jelen voltak: Béli Ákos gróf elnök, Fekete Gábor alelnök, Sándor József t. alelnök—főtájtár, Merza Lajos kir. tan., főpénztáros, Szekula Ákos ellenőr, dr. Gál Kelemen jegyző, Márki Sándor dr. directoriumi tag, Russel Károly, dr. Apáthy István, dr. Boros György, Dobál Antal, dr. Eisler Mátyás, Gajzágó Ferenc, Hegyi Gyula, Incze Gerő, Kozma Ferenc, Magyar Endre, Merza Gyula, dr. Török Istvá Svacsina Géza.

Elnöki jelentések után t. alelnök—főtájtár előterjeszti, hogy a múlt ülés óta 10.658 K. 15 f. mnnt ki segélyekre. Tagdíjakban befolyt 760 K 60 f.

Főpénztáros jelenlése szerint az egyesület vagyona múlt év november 31-én 3.214.408 K.

Algyógyi ref. kegyuri egyháznak 1.250 K. gróf Kun Kocsárd siremlékére 130 K, kiseskülli ref. iskolának 150 K, magyarláposi iutérnátusnak 100 K kiutaltatik.

Hunyadvármegyei Történelmi és Régészeti Társulat „A dévai vár és régiségei” című kiadványa a népkönyvtárak számára bizonyos feltételek mellett megrendeltetik. Dr. Ajtay József „A választói reform” című tanulmánya 100 K értékben megrendeltetik.

Még számos elvi jelentőségű és kisebb ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

— **Uj főkapitány Marosvásárhelyt.** Iji. Ugron Gábor dr. marostordai főpán a napokban töltötte be, mint tudósítónk írja, a marosvásárhelyi főkapitányi állást. Ugyanis dr. Vargha Lajos, kaposvári főhaditányt nevezte ki a hat pályázó közül marosvásárhelyi főkapitánynak. Ez a hír annyiban is érdekel minket kolozsváriakat, hogy a pályázók között volt dr. Király Lajos, a kolozsvári rendőrség kiváló alkaptánya, aki azonban pályázatát már előbb visszavonta.

— **A budapesti Dávid Ferencz Egylet** 1909. január 16-án (szombaton) d. u. 6 órakor a Koháry-utcai unitárius templomban felolvasó ülést tart. Felolvasni fog Nagy György orsz. képviselő.

— **A hivatalnokok büntető bírósága,** A büntető törvény novellájával kapcsolatos miniszteri rendelet értelmében a 18 évet be nem töltött büntetéseket felett külön bíróságnak kell itélkezni. Törvényszékünk fiatalok felett itélkező külön bírósága már megtartott egy első főtárgyalást, melyen Bodor László táblabíró elnökelt, bírák voltak: Ternovszky és Szabó Jenő; az ügyészséget képviselte Jenei. Diocan Nikita, Balogh József és Torgyán József 16 éves szolgálógyekek voltak vádolva, több rendbeli lopás büntetése és vagyonrongálás vétsége miatt. A két első már büntetve volt, a dr. Haller Károly kárára elkövetett betöréses lopás miatt. Most a Szentgyörgyhegyi szőlőhegybe tettek kirándulást a múlt év november havában „tarlózás” ürügye alatt, és feltörték több kalibát, megrongálták az épületek berendezését. A bíróság a két főtettet 2—2 havi, a harmadikat 1 havi fogházra ítélte, mely ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlottak és károsultak megnyugodtak.

— **Reform az egyetemen.** Rég óhajtott reformot valósított meg a kultuszminiszter az egyetem bölcsészeti fakultásának tanulmányi rendszerében. Eddig ugyanis az az abszurd rendszer járta, hogy ha az illető, szaktárgyainak egyikéből megbukott, sőt ha a szaktárgyaiból nem is, de a szaktárgyak mellett kötelező magyar irodalomból megbukott, egy évre vetették vissza. Ez a keserves körülmény sok szegény hallgatónak gyűjtötte meg a baját. Most azonban az 1883 : 30. t. cz. 68. §-a olyan módosítást ment keresztül, hogy az egy tantárgyból visszavetés esetén 3 hónap, kettőből 6 hónap terminus van kimondva. S csak az esetben van fentartva az egy évre való visszavetés, ha az illető az összes tárgyakból megbukott.

— **A tagosítás ügye.** Kolozsvár szab. kir. város határozatának tagosítása ügyében múlt évi december hó 9-én megkezdett érdemleges (elhelyezési) tárgyalás folyó hó 14-én befejezést nyer. Ezen a napon d. e. 9 órakor a tornavivodában lesznek felolvasva és aláírva a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvek. A tárgyalások során minden kérdésre vonatkozólag békés megegyezés jött létre, csupán 8 kisebb vitás maradt fenn. Kívánatos volna, hogy a tárgyalás befejezéséig ezen kérdésekre nézve is megegyezés jöjjön létre, mert ez esetben a tagosítás egy év alatt végleges befejezést nyer, ellenesetben évekig húzódnak el mert szakértők alkalmazása mellett költséget okozna az összes birtokosságnak.

— **Szt. Antal felolvasási estély.** A legközelebbi Szt. Antal felolvasási estély: f. hó 14-én csütörtökön este 6 órakor a rom. kath. főgimnázium dísztermében fog megtartatni, melyen Ó Méltósága Dr. Szamosi János egyetemi tanár ur fog felolvasni a *Katakombák* címéről, Wolf Elza k. a. és Diczek Gusztáv ur, egy-egy költeményt fognak elszavalni, a „Mária ének” pedig néhány éneket előadni.

* **Jégünnepély.** A Korcsolya Egylet választmánya pénteken f. hó 15-én a jégünnepélyen jelmez felvonással egybekötött ünnepélyt rendez. A közönség ezután is felkértek, hogy a jelmezes felvonuláson minél nagyobb számba részt vegyen; 17-én, azaz vasárnap házi versenyt rendez a választmány.

— **A tordai „Tulipán Szövetség-Magyar Védő Egyesület”** 1909. január hó 24-én vasárnap, d. u. 3 órakor a városháza közgyűlési termében rendes közgyűlést tart.

— **Meghívó.** A marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as Kossuth párt f. hó 17-ikén d. u. 3 órakor nagy pártgyűlést tart az önálló magyar nemzeti bank érdekében; és erre a kolozsvári pártot is meghívta.

E meghívást azzal a kéréssel hozom t. pártfeleink nagybecsű tudomására, hogy e gyűlésen minél többen megjelenni sziveskedjenek. Indulás a reggeli 6 óra 11-perci gyorsvonattal. Tisztelettel: Dr. Kecskeméthy István, pártelnök.

— **A kolozsvári Mentő-Egyesület titkárának távozása.** A kolozsvári Mentő-Egyesület agilis és tevékeny titkára dr. Éltés Béla Kolozsvárról el fog távozni. A szép tudásu orvost megválasztották a csikszeredai kórház segédorvosának s februárius 1-én ezt az állást fogja elfoglalni.

— **Fráter Loránd Kolozsvárt.** Fráter Loránd a dal mestere, a ki sajátos művészetével az egész országot meghódította, egyetlen hangversenyt ad, február 6-án, a megyeház kistermében. Műsorán a legújabb nótaszereményeit és Székács, Tarnay, Kálmán, Csiky műdalait fogja elénekelni az ő páratlan művészetével. Az estélyen még Tarnay Lajos az orsz. zenedakadémia tanára fog közreműködni. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyeket mielőbb megváltani Gibbon Albert könyvkereskedőnél.

* **Keresek megvételre** Pallasz nagy lexikont és Századok 1869—1875-ig Radics Sándor könyvkereskedő Szentegyház-u. 1.

* **Ruhákat legszebben és legolcsóbban fest és tisztít** Czink József Kolozsvárt. Gyár: Dézsma-utca 5., telefon: 556. Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 25., telefon: 555. 29.

* **Izzólámpákat** drbként 64 fillérért, **Wolframlámpákat** 4 korona 50 fillérért árusít Ribner és Társa, Kolozsvárt, Mátyás király-tér 3. sz. 2058 44—55

— **Joánovics testvérek fényképészek** Mátyáskir. tér 32. Ajánlják műtermüket művészies kivitelű fényképekre. Specialitás: gyermek képek. 65.

* **Friss dunai és tengeri hal.** Minden pénteken friss dunai és tengeri hal, debreceni paprikás szalonna és füstölt kolbász, valódi angol rum eredeti palackokban és angol theák eredeti csomagolásban. Különböző finom theasütemények, egy kiló Consum theasütemény 1 korona 30 fillér. Finom karácsonyi cukorkák és szalon bonbonok. Kapható: Haraszthy Jenő fűszer- és csemegeüzletében Kolozsvár. 896 7—*

SZINHAZ.

Forradalmi nász.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Sophus Michaëlis. Fordította: Homonnai Alhert.

A dán író francia tárgyú darabja a nagy forradalom vérengző viharában játszik. XVI. Lajost már lefejezték és dühöngött a jakobinusok rémuralma. A história bőségesen jegyzett fel adatokat arról, hogy abból a csöcselék csodából, a mely költözködő gázolt a vérben és a köztársaság szent nevében örvongve gyilkolt, — hősök váltak ki, a kik akánányszor a nemesebb érzelmek és szárnyaló eszmék birodalmába szoktak emelkedni, a szenyből, a mocskból és abból a durva salakból, a melyben születtek és éltek. Viszont arról is tud a história, hogy a francia arisztokráciából — melynek számos tagja büszkén, hidegen, arcizma egyetlen rándulása nélkül hajtotta nyakát a guillotin alá, — váltak ki törpék és gyávák is, a kik reszkettek, sirtak és elájultak, mikor a durva sansculotte arcába pökte a bagó levét és felcsillant a nyaktiló kése.

Ez a kétféle ellentét szolgáltatja a „Forradalmi nász” témáját és ezzel motiválja a szerző a darab cselekményének rugóit. Marc-arron a forradalom hőse, mint ezredes csapatja élén Trionville várába tör, melynek fiatal urnője, Elaine de C' Estoile, nászünnepeit ülte, a királypárti Ernest de Tressailles márkival. A márkit, ki idegen legiók élén tért vissza, hogy a köztársaság ellen a Bourbonok érdekében harcoljon, természetesen elfogják és nyomban halálra ítélik. Az ítélet végrehajtása előtt mégis megengedik, hogy a nászjátékát menyasszonyával töltsék. A fiatal márkit azonban olyan rémület és gyáva félelem lepi meg, szerelmet, menyasszonyt, nászjátékát egyaránt elfeled, csak siránkozik és szabadulásán töpreng. Végre a menyasszonya kéri Marc-arron-t, hogy szabadítsa meg a gyáva márkit. Kéri és finom arisztokratikus kezeivel érinti a forradalom véres kezű katonáját, a mi egyszerre lobbantja fel Marc-arron addig lappangó szerelmét. A márkit megszökteti, de magát feláldozza. Addig azonban a hősies bátorságnak, nagylelkűségnek és az előkelő nyugalomnak annyi példáját adja, hogy a fiatal menyasszony a gyáva herceg helyett, a hős harcos karjaiba hull és amikor árulásáért úgy szolgáltat példát a büntetésre, hogy maga vezényli magára a sortűzet, az elhódított menyasszony fájdalmas sikoltással borul holttestére.

Mindezt a szerző érdekes és gyakran izgató

**Legújabb béli ruhaszövetek, selymek, legolcsóbban beszerezhetők
= gallérok, keztyük = Horosz és Kupásnál.**

jelenet-sorozatokról állítja össze és vonzó, a figyelmet lekötő romantikus színezettel vonja be. Egy rövid drámai fordulatokban is bővelkedő regény, amely természetesen a szorosan vett dráma kritikai mértékét nem őríti meg. De ettől eltekintve, mindvégig pompásan szórakoztat és érdekel. A színpadi siker teljes mértékben meg volt, a mihez a jó előadás is hozzájárult. A főszerepet (Marc-arron) dr. Janovics Jenő játszta. Az ő színészi talentumának meg van az az értékes sajátossága, hogy minden szerepét jellegzetesen állítja előnkbe. A részleteibe hatol, hogy annál érthetőbbé tegye az egészet. Nem magyaráz, hanem játszik és játéka mégis a magyarázat tanulságaival hat. Marc-arron alakja tipikus rajza volt azoknak a franciáknak, akiket a forradalom vulkanikus rázkódása, a mélységből dobott az egyéni érvényesülés felszínére.

Aczél Ilona (Alaine de C' Estuille) valóban aristokratikusan szép és előkelő volt. Nyugalma imponált és játéka minden ízében művészi színvonalon állott. Horváth Paula egy szobaleányféle szerepben élénken és kedvesen játszott, de néhol elfelejtette, hogy a helyzet szerfelett komoly. *Hidvégi* (Montaloup) a konvent hadseregének egy magasabb rangú katonájában híven jellemezte a forradalom szellemét. Horti pedig egy inas kicsiny szerepében is érezte, hogy minden szerepben lehet jót produkálni. *Gálósi* a márkot játszta; játéka nem volt egyenletes, de helyenként megtalálta szerepének igaz hangját is. Sebestyén, Kardos, Pajor, Körmendi a kisebb szerepeket vitték diadalra. (s.)

Gyujtogató és a Szabadulás.

Impozáns módon nyilatkozik meg Kolozsvári műértő közönségének érdeklődése a pénteki premirest iránt. Ezen a napon a színház u. i. a jelenkor egyik legkiválóbb drámaírójának, a holland *Heyermansnak* két legújabb darabját fogja bemutatni. Mind a két darab itt, nálunk fog magyar nyelven először színrekerülni, sőt az egyik, a „Szabadulás” még a külföldi színpadot is megelőzi, mert rövid idővel ezelőtt írta meg Heyermans „Kittchenbumm” címen a kolozsvári igazgató Berlinben élő jeles magyar írókkal, Biró Lajossal azonnal lefordíttatta, s műsorra tűzte. Rendkívüli érdeklődésre tarthat számot a másik darab is, melynek címe: „A gyujtogató.”

Nőemancipáció — félélyárrakkal.

Vasárnap délután egy régi, híres népszínmű, a „Nőemancipáció” fog színrekerülni, félélyárrakkal Ador Juliskával, Horti Sándorral, Makrayval, Mátraival, Kardossal a főszerepekben. Ennek a délutáni előadásnak a jegyeit — éppen úgy, mint a heti műsorra tűzött összes előadásnak a jegyeit — már most árusítja az elővételi pénztár.

Álarcos bál.

Naponként szorgalmasan folynak a próbák Virányi karnagy vezetése mellett a legközelebbi operaprizsból, Verdi „Álarcos-bál”-jából. A főszerepeket Pávai Etelka, Szántó Gáspár, Váradiné, Mezei, Gáthy, Pajor fogják énekelni. Az „Álarcosbál” szombaton kerül színre.

Ifjúsági előadás.

A negyedik ifjúsági előadás szombaton délután 3 órakor lesz. A „Falu rosszá”-t adják elő s a bevezető előadást Kiss Ernő tanár tartja hozzá.

Heti műsor.

Szerda: Forradalmi nász. 2-odszor. Bérlet 101. szám, A.
Csütörtök: Forradalmi nász. 3-adszor. Bérlet 102. szám, B.
Péntek: A gyujtogató és A szabadulás. Ujdonság 1-ször. Bérlet 103. szám, C.
Szombat: d. u. Falu rossza. IV. ifjúsági előadás. Rendkívül mérsékelt helyárrakkal. Előadó: Sólyom János tanár.
este: Álarcos bál. Opera-előadás, új betanulással. Bérlet 104. szám, D.
Vasárnap d. u. Nőemancipáció. Félélyárrakkal.
este: Az erdészleány; 5-ödször. Bérlet 105. szám, A.
A hétfői előadás bérelt páholyait vasárnap délelőtti 12 óráig tartja fenn az elővételi pénztár a B. bérlet részére.

Mulatság.

Meghívó. A kolozsvári orvostanhallgatók segítő és önképző egyesülete és a kolozsvári önkéntes mentő egyesület saját pénztárai javára kolozsvárott, 1909. évi januárius hó 23-án a new-york szálló földszinti termeiben Medikus Eestélyt rendeznek. Belépő díjak: személyjegy 5 korona, családjegy 3 személyre 12 korona, minden további személyért 4 korona. Jegyek csak a meghívó előmutatása mellett válthatók januárius hó 18-ától kezdve d. u. 3—5 óráig a mentő állomáson (Monostori-ut

27.) és a táncest napján este a pénztárnál. Feltulajdonosok: Dr. Apáthy Istvánné, Barcsay Domokosné, Gr. Bethlen Karolin, Br. Bornemissza Elemérné, Dr. Hoor Karolyné, Br. Jósia Jozsefine, Dr. Kiss Mórné, Dr. Pujesz Zsigmondné, Dr. Szabó Dénesné, Dr. Szamosi Dénesné, Szvacsina Gézané, Dr. Szentkirályi Ákosné, Gr. Tholdalaghy Mária, Br. Weszlényi Miklósné, Özv. Zeyk Dánielné Apáthy István egyet. ny. r. tanár, Dr. Gr. Bánffy Miklós főispán, Dr. Brandt József c. min. tan., egyet. ny. r. tanár a k. ö. m. e. elnöke, Dr. Buday Kálmán egyet. ny. r. tanár, Dr. Davida Leó egyet. ny. r. tanár, Dr. Haller Károly főrendiházi tag a k. ö. m. e. elnöke, Dr. Hirsler József praelatus plebános, Dr. Engel Gábor egyet. c. ny. rk. tanár a karolina kórház igazgatója, Dr. Filep Gyula egyet. m. tanár vármegyei főorvos, Dr. Jancsó György egyet. ny. t. tanár e. i. rektor, Br. Jósika Sámuel v. b. t. t. Gr. Karátsonyi Jenő v. b. t. t. a b. ö. m. e. elnöke, Dr. Kecskeméthy István országos képviselő, Kenessey Béla ev. ref. püspök, Dr. Kenyeres Balázs egyet. ny. r. tanár Dr. Klug Lipót egyet. ny. r. tanár e. i. dékán, Dr. Kolosváry Sándor egyet. ny. r. tanár e. i. dékán, Dr. Konrádi Dániel egyet. m. tanár a k. ö. m. e. igazgatója, Dr. Kovács Aladár kir. tan. e. b. ö. m. e. igazgatója, Dr. Lechner Károly udv. tan. egyet. ny. tanár, Dr. Lóte József egyet. ny. r. tanár, D. Makara Lajos egyet. ny. r. tanár e. i. dékán, Dr. Marschalkó Tamás egyet. ny. r. tanár, Merza Lajos kir. tan., Dr. Purjesz Zsigmond udv. tan. egyet. ny. r. tanár, Dr. Rigler Gusztáv egyet. ny. r. tanár Dr. Schneller István egyet. ny. r. tanár e. i. dékán, Dr. Szabó Dénes udv. tan. egyet. ny. r. tanár, Dr. Tangl Károly egyet. ny. r. tanár, Dr. Udránszky László egyet. ny. r. tanár, Br. Weszlényi Miklós koronaőr, Diszelnökök: Dózsa Endre cs. és kir. kamarás alispán a k. ö. m. e. alelnöke, Dr. Hoor Károly egyetemi nyilvános rendes tanár. Rendező bizottság: Pollák Vilmos elnök, Berényi Dezső Borza Jenő, Polágy Jenő, Nappendruck Kálmán, Böhm János, alelnökök. Veress Géza, Kovács Jolán titkárok. Kabdebő Kálmán cigányvajda. Kuncz Andor Hankó Tibor jegyzők. Koleszár László pénztáros Matusovszky András Temesvári István ellenőrök. Dr. Potocky Dezső Benedek László háznagyok.

A „Nagyenyedi Protestáns Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete” folyó 1909. év január 17-én d. u. pontban 5 órakor a Bethlen koll. disztermében Műsoros Összejevetelt rendez.

A Szent Imre Egyesület bálja. A kolozsvári Szent Imre Egyesület lázas buzgalommal készül az idei farsangon tartandó báljára, amely a szezon legfényesebb táncestjének ígérkezik. A táncestélyt február hó 13-án tartják meg. A rendezőség már megkezdte a bál védnökeinek fölkérését. Minden jel arra vall, hogy a Szent Imre Egyesület ezidei bálja is a régiekhez hasonlóan nagy anyagi és erkölcsi sikerrel fog végződni.

Ibolya bál. Febr. 6-án rendezi a házbéregélyző fillér-egylet évi szokásos mulatságát a Redutban a mely a legkiválóbb sikerű szokott lenni az elite bálók sorában. A rendezőség nagyarányú előkészületeket tesz a siker érdekében.

Athléta bál. Az egyetemi alhétikai klub most szombaton jan. 16-án rendezi a New-Yorkban évi rendes bálját, a melyet az uri életünk aranyifjúsága már évek óta a legelegánsabb, legkitünőbb mulatságok közé szokott sorolni. A rendezőség élén Csengeri István fáradozik. A gyönyörűen kiállított meghívón melyet a helyszüke miatt csak holnap közölhetünk ott szerepelnek védnökül egyházi és világi életünk hitnőségei.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirat, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Kossuth Ferenc és a debreceni választás.

Debrecenből írják: Csanak Jánosról, a debreceni III-ik kerület képviselő-jelöltjéről, Kossuth Ferenc a debreceni függetl. párt elnökének írt válaszában a következőket írta:

Választásuk méltóbb férfiura nem eshetett volna, kit várva-várok oldalam mellé, hogy elveinkért és hazánkért folytatott küzdelmünkben részt vegyen. Csanak Jánost, mint az országos párt hivatalos jelöltjét erkölcsileg melegen támogatni fogjuk.

Lázító naptár.

Aradról írják: az uj-aradi járás főszolgabírája elkobozott Félegyházán egy Amerikából származó román nyelvű naptárt, mely erősen izgat a magyarság ellen. A címe: „Calendarne vârlui Romanul.” Az ügyészség bevezette az eljárást.

Apponyi Fiumében.

Budapest, jan. 13.

Fiuméből jelentik: Apponyi kultuszminiszter ma Fiuméba érkezett. A minisztert gr. Nákó kormányzó fogadta; a fogadásnál jelen voltak az összes fiúmei tanárok, Vió polgármester, Zanella képviselő.

Justh Gyula és a kormány.

Budapest, jan. 13.

Politikai körökben sokat beszélnek Justh Gyula házelnök magatartásáról. Némelyek azt állítják, hogy Justh Gyula kormány bukására törekszik. Justh Gyulát és Hoitsy Pált ma fogadta Kossuth Ferenc. Justh az önálló bankról, Hoitsy pedig a politikai helyzetről tárgyalt.

Béke Törökországgal.

Budapest, január 13.

Berlinből jelentik, hogy az összes ottani lapok nagy meglepéssel konstatálják, hogy Ausztria-Magyarország és Törökország között a béke helyre állott. Ezt a balkáni béke biztosításának tekintik.

Rémes gyilkosság.

Budapest, jan. 13.

Kassáról írják; Vajnahidi rendőri felügyelet alatt álló nőt ma reggel átmetezett nyakkal, levágott ujjakkal, összszurkálva szobájában halva találták. A gyilkos az ékszerekkel elmenekült.

== Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ==
MAGYARY MIHÁLY.

HIRDETÉSEK.

Munteanu Virgiljuz ez uton kéretik föl, miután jelegi tartózkodási helye ismeretlen, hogy a Triska zongora-raktárban megjelenjen. 90 1—1

Kolozsvári „Apolló”-színház

2063 Mindennap nagy előadást tart. 46—*
Mátyás király-tér 26 szám alatt.

Miért van az Apollónak mindég ujdonságból és Kolozsvárt még sehol nem látott képekből összeállított műsora? Ez azért van, mert az „Apolló” igazgatója több film-gyárossal összeköttetésben van, tehát minden nagyobb anyagi áldozatokat mellékelve, mindig csak ujdonságok érkeznek és pedig minden második nap s régi jelszava megmarad: nem ígér, hanem mutat.

Kizárólag csak az Apollóban látható ujdonságok:

Sivatagban, gyönyörű természetes felvétel.
Gyermek, megható dráma.
Budapest, természetes felvétel.
Életunt, dráma.
Felsült tolvaj, humoros.
Berlin piaca, humoros.
Szerecsen alva, élethép.

Helyárrak: I. hely műsorról 1 korona, II. hely műsorról 60 fillér, III. hely 40 fillér, 10 éven aluli gyermekek a helyárrak felét fizetik.

Előadások naponként este 6 órától, vasár- és ünnepnap délután 3 órától 10 óráig.

Haszonbérleti hirdetmény.

A magyarországi Unitárius Egyház haszonbérbe adja Bányon község határán az ugynevezett „Bognár” dülőben levő, tagosítás folytán egy tagot képező külső birtokát 1909. évi április hó 1-től kezdődőleg (12) tizenkét évre.

A haszonbérbe adandó birtok 300 kat. holdnyi és csak legelői használatra adatik ki. A haszonbérbeadás zárt ajánlatok alapján történik. Kikiáltási ár évi (6200) hatezerkétszáz korona, ennek 10 százaléka az ajánlat beadása alkalmával bánatpénzzül készpénzben leteendő.

A haszonbéri részletes feltételek megtekinthetők az Egyház titkári hivatalában (Kossuth Lajos-utca 12. szám), hová az ajánlatot és a bánatpénzt 1909. február hó 2-án déli 12 óráig kell beadni és letenni. Az ajánlatok felbontása és azok feletti határozat ugyanott 1909. évi február hó 3-án történik. Az ajánlatok között az Egyház Gazdasági Bizottsága szabadon választ és azok feletti függetlenül, kötelezettség nélkül dönt.

Kolozsvár, 1909. évi február hó 16-án.

A magyarországi Unitárius Egyház Gazdasági Bizottsága.

Sárga Kristóf Utódai

Telefon 567.
813 62-120

Kolozsvárt, Deák Ferenc-u. 3.

Telefon 567.

Fehérnemű-, vászon- és szőnyegraktára.

Rendkívüli nagy raktár futó-, ebédlő- és salon-szőnyegeken, továbbá Linoleum és Cocos-szőnyeg, csipke és gyapju-függöny. Amerikai önműködő ablakroletták és szőnyegkefék. Ujdonság

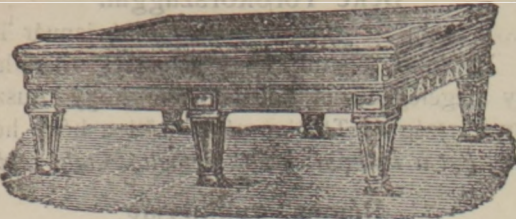
Ügyes fiuk tanulól felvételnek

Cim a kiadóhivatalban.

Kiállításon aranyéremmel kitüntetve!

PÁLLÁN H. utóda Styaszni József

Első erdélyi billiárd-asztalos gyára.

Alapított 1875-ben!

Összeállítás és költés!

Billiárdszerelőt kívánatra vidékre is azonnal küldök.

Új és használt billiárdok állandóan raktáron. 62 U. m. golyók, dákók stb. stb. dus választékban. 39-110

Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3. sz.

Sz. 15680-908. tkvi.

7 2-3

Hirdetmény.

Bogártelek telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. tcikkek tényleges birtokos tulajdonjogának a bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. tcikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

1. Ez azzal a felhívással tétetik közzé, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. tc. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. tc. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. tc. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseket is, valamint az 1889. XXXVIII. tc. 7. §. és az 1891. XVI. tc. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. tc. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis a 1909. évi június hó 16-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. tc. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. tc. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi június hó 16-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. tc. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. tc. 16. §-a alapján történt bejegyzéseit sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az 1909. évi június hó 16-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításhoz közbejött téves bevezetésből származó bármilynemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irántában tovább nem érvényesíthe-

ilk, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszermint egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvár, 1908. évi november hó 16-án.

Dr. Potovszky András,
kir. t. albiró.

DÓSA FARKAS

BILLIÁRD-KÉSZÍTŐ
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal mindenemű kávéház, cukrászat és lakásberendezési asztalos munkákat.

Raktáron tartok: billiárd-dákókat, bangolyókat, kretákat, dákó-bőrt, ragasztékot és mindenemű felszerelést. Rész billiárd-raktár. Behuzásokat helyben és vidéken azonnal eszközölök.

UJ DROGERIA!!

DUBINIEWICZ OSZKÁR

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 8. sz.

Ajándék olcsó áron:

Manicure-fésű és illatszer-cassetákat, önbortváló készülékeket és a legújabb párisi illatszerkeket.

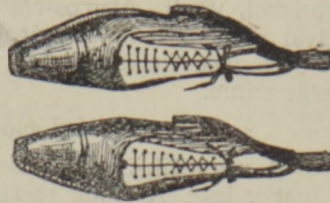
Távbeszélő 571.

247 13365-1

Ha jó cipőt akar olcsón, menjen

DUKESZ SÁNDOR

cipőnagyraktárába Unió-u. 2. 1-150

TRISKA J. Erdély első zongora nagy raktára.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégektől eredő zongorált, planinoit, saját gyártmányu cimbalmat és ujjonnan berendezett

82 94-104

hangoló és javító műhelyét,

melyben használhatatlan, régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javítottak szakszerűen gyorsan és pontosan.

Telefon szám 419.

Olcsó bérlet.

Telefonszám 419.